

Portal Województwa Lubuskiego

Wyginęły miliony ryb, małży i ślimaków. Katastrofa w Odrze to klęska o niespotykanej dotąd skali

Kategoria - Odra

Data publikacji -3 listopada 2023 godz. 10:41

Katastrofy o takiej skali nie udokumentowano wcześniej w tej części Europy - piszą naukowcy i ekolodzy o skażeniu Odry w 2022 r. Analizę

zamieścili w czasopiśmie naukowym „Science of the Total Environment”.

Badacze wskazali, jak duże są straty spowodowane zanieczyszczeniem rzeki: – W dolnej Odrze zginęło prawie 90 proc. małży i ślimaków wodnych oraz 3,3 mln ryb. Straty w ichtiofaunie na całym odcinku Odry dotkniętym katastrofą wyniosły 1 650 ton, co stanowi 60 proc. biomasy ryb – czytamy w komunikacie prasowym dotyczącym badań.

Wśród wymarłych organizmów jest m.in. 65 mln (88 proc.) małży z rodziny skójkowatych i prawie 150 mln (85 proc.) ślimaków wodnych, głównie skrzelodysznych. Ponadto z powodu wyginięcia znacznej części (95 proc.) rodzimego gatunku małża – szczeżui pospolitej – istnieje ryzyko rozprzestrzeniania się inwazyjnego gatunku szczeżui chińskiej.

– Dane były zbierane kilkoma metodami. Pierwszą było liczenie martwych ryb na brzegu Odry – w sumie na kilkudziesięciu dziesięciometrowych odcinkach. Liczyliśmy co do osobnika, oznaczając te, które się dało. Nie wszystkie się dało – przez stan rozkładu części nie byliśmy w stanie zidentyfikować. Drugą metodą było liczenie ślimaków i małży. Nie mogliśmy zrobić tego ręcznie, bo brzegi były usłane martwymi osobnikami. W tym wypadku zdecydowaliśmy się więc na robienie zdjęć, które potem były analizowane przez specjalny program komputerowy, obliczający, ile martwych ślimaków i małży leżało na brzegu Odry. Liczyliśmy również te małże, które płynęły rzeką – wyjaśnia jeden ze współautorów publikacji, **Łukasz Ławicki**, w materiale portalu Oko.press.

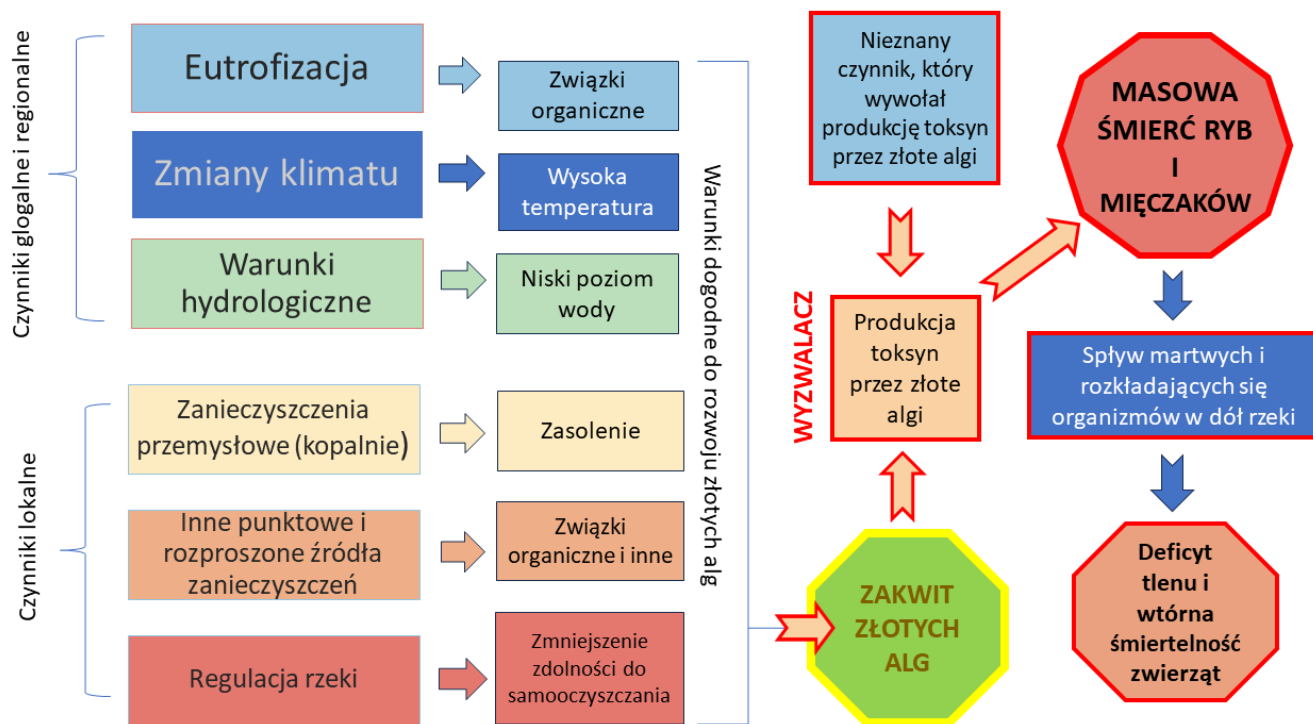
– Katastrofa ekologiczna o takiej skali śmiertelności organizmów wodnych nie była wcześniej udokumentowana w tej części Europy – komentują twórcy analizy.

Autorzy raportu przygotowali też zalecenia dotyczące rewitalizacji ekosystemu Odry. To wstrzymanie budowy lub odbudowy budowli regulacyjnych, poprawa monitoringu, rozpoczęcie renaturyzacji oraz wdrożenie rozwiązań mających na celu zminimalizowanie spływu biogenów i zrzutów wód zasolonych z przemysłu i zakładów górniczych. Są to rekomendacje odmienne od rozwiązań zawartych w specustawie odrzańskiej forsowanej przez polski rząd.

Publikacja jest efektem współpracy naukowców (**dr hab. Agnieszki Szlauer-Łukaszewskiej**, prof. US – Instytut Nauk o Morzu i Środowisku, Uniwersytet Szczeciński, **dra Dominika Marchowskiego** – Muzeum i Instytut Zoologii PAN), ekspertów (**Łukasza Ławickiego** – Eco-Expert Szczecin) oraz ekologów skupionych w Koalicji Ratujmy Rzeki (**Jacka Engela** – Fundacja Greenmind, **Ewy Drewniak** – Klub Przyrodników i **Karola Cieżaka** – Towarzystwo na rzecz Ziemi).

Treść analizy znajduje się na stronie

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969723065257>.

Schemat ilustrujący przyczyny i przebieg katastrofy na Odrze latem 2022 r.